

Дата: 21.02.2023

Група 16

Урок № 3

Основи трудового законодавства

Тема: Поняття трудового договору, його зміст і форми.

Мета: розвивати пізнавальний інтерес до трудового права; формувати уміння складати та оформлювати трудовий договір; виховувати організованість, правову грамотність та уважне ставлення до документації.

Хід уроку

Кожна людина повинна забезпечувати собі засоби для існування. Поки ви ще діти, про вас дбають батьки. Вони задовольняють ваші потреби: оплачують квартиру, у якій ви разом проживаєте, забезпечують одягом, взуттям, їжею тощо. Однак мине не так багато часу, і вам доведеться самим думати про те, як заробити на життя. І від того, наскільки правильно підготуєтесь до трудової діяльності, забезпечите себе необхідними знаннями і навичками, залежатиме ваш життєвий шлях.

Сьогодні на уроці ми познайомимося із загальною характеристикою трудового права України. З'ясуємо значення понять «трудові відносини», «трудовий договір». Розглянемо основні положення трудового договору та ймовірні проблеми під час його укладання.

Основні трудові права людини і гарантії їх реалізації закріплює Конституція України.

Трудове право регулює трудові відносини між працівниками і власником підприємств, установ і організацій (суб'єктами трудових відносин).

Ці відносини стосуються наступних питань:

- укладення трудового договору між роботодавцем та працівником;
- визначення їхніх прав та обов'язків, робочого часу та часу відпочинку працівника;
- оплата праці за виконану роботу;
- питання трудової дисципліни та охорони праці;
- порядок звільнення працівників тощо.

Регламентуються такі відносини Кодексом законів про працю України (демонструється КЗпП), що був прийнятий 10 грудня 1971 р. і з того часу неодноразово піддавався змінам і доповненням. Серед інших нормативно-правових актів, що регулюють трудові відносини, слід назвати закони України «Про охорону праці», «Про колективні договори та угоди», «Про оплату праці», «Про відпустки».

Конституція України

Стаття 43. Кожен має право на працю, що включає можливість заробити собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Використання примусової праці забороняється. Не вважається примусовою працею військова або альтернативна (невійськова) служба, а також робота чи служба, яка виконується особою за вироком чи іншим рішенням суду або відповідно до законів про воєнний і про надзвичайний стан.

Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

Використання праці жінок і неповнолітніх на небезпечних для їхнього здоров'я роботах забороняється.

Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення.

Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Питання

1. Які нормативні акти ви записали?
2. Про що свідчить така кількість нормативних актів щодо трудового права?

Людина багато працює, але не завжди її праця регламентується трудовим законодавством.

Яка праця регламентується трудовим законодавством?

Регламентується

Не регламентується

Регламентується

Не регламентується

Не регламентується

Регламентується

Стосунки, засновані на угоді між працівником і роботодавцем називаються трудовими відносинами, які ґрунтуються на поєднанні рівності й підпорядкування. Закріплюються трудові відносини трудовим договором, який відноситься до кадрових документів.

Трудовий договір.

Кадрові документи – це документи, що містять інформацію про особовий склад підприємства, зафіксовану в заявах про прийняття на роботу, наказах по особовому складу, автобіографіях, трудових договорах по найму працівників.

Надскладним та важливим для суб'єктів трудових відносин вважається трудовий договір.

Зверніть увагу, що трудовий договір – це рівноправна угода: як працівник потребує роботи, так і роботодавець має потребу в працівниках. Права і обов'язки є в обох сторін.

Кодекс законів про працю України

Стаття 21. Трудовий договір

Трудовий договір є угода між працівником і власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.

Працівник має право реалізувати свої здібності до продуктивної і творчої праці шляхом укладення трудового договору на одному або одночасно на декількох підприємствах, в установах, організаціях, якщо інше не передбачене законодавством, колективним договором або угодою сторін.

Самостійне завдання

Користуючись ст. 21 КЗпП України заповніть таблицю у зошитах.

Обов'язки працівників	Обов'язки роботодавців

Заповнити таблицю

Обов'язки працівники	Обов'язки роботодавці
<i>виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові</i>	<i>виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін</i>

Види трудових договорів

- ✓ **безстроковий трудовий договір (укладення на невизначений строк);**
- ✓ **строковий трудовий договір (укладення на визначений строк, встановлений за погодженням сторін і на час виконання певної роботи).**

Залежно від строку, на який укладається трудовий договір, законодавством передбачено два їх **види**:

- безстроковий трудовий договір (укладення на невизначений строк);
- строковий трудовий договір (укладення на визначений строк, встановлений за погодженням сторін і на час виконання певної роботи).

Роботодавець при укладенні трудового договору зобов'язаний ознайомити працівника з правилами внутрішнього трудового розпорядку та іншими нормативно-правовими актами, які регулюють його працю.

Як свідчить практика, трудові договори в усній формі не захищають працівників в нестандартних ситуаціях. Крім того, усна форма трудового договору суперечить ст. 24 КЗпП України, в якій передбачено, що трудовий договір укладається у письмовій формі.

При укладенні трудового договору громадянин зобов'язаний подати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, трудову книжку. У випадках, коли це необхідно за характером праці – документ про освіту, про стан здоров'я та інші документи. Забороняється вимагати від осіб, які поступають на роботу, відомості про їх партійну і національну приналежність, походження, прописку та документи, подання яких не передбачено законодавством.

Працівникам, що стають на роботу вперше, трудова книжка оформляється не пізніше п'яти днів після прийняття на роботу. До трудової

книжки заносяться відомості про роботу, заохочення та нагороди; відомості про стягнення до неї не заносяться.

Для робітників строк випробування становить не більше ніж 1 місяць. Строк випробування для інших не повинен перевищувати 3 місяців, як виняток він може становити 6 місяців. Випробування не встановлюється для:

- осіб, які не досягли вісімнадцяти років;
- молодих робітників після закінчення професійних (професійно-технічних) закладів освіти;
- молодих спеціалістів після закінчення закладів вищої освіти;
- осіб, звільнених у запас;
- інвалідів, направлених на роботу відповідно до рекомендації медико-соціальної експертизи.

Коли строк випробування закінчився, а працівник продовжує працювати, то він вважається таким, що витримав випробування.

Домашнє завдання:

1. Опрацювати та вивчити конспект, зробити записи у робочий зошит
2. Давати відповіді на питання:
 - Що таке трудові відносини?
 - Хто такий працівник і роботодавець?
 - Що регулює трудове право?
 - Які обов'язки у працівника і у роботодавця?
 - Із скількох років укладається трудовий договір?
 - Які існують види трудових договорів?
 - Які є форми трудового договору?

Виконані завдання відправте мені на електронну пошту

natasha_poltavets@ukr.net

У темі листа **ОБОВ'ЯЗКОВО
вказати ПІБ, номер групи, номер уроку
і дату.**